

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 2021 - 2027

Beantwoording zienswijzen op het ontwerp beheerplan 2021

1720923/1720959

INHOUDSOPGAVE

Deel A: Inleiding

1. Inleiding	pag. 2
2. Ontvangen zienswijzen	pag. 3
3. Ambtshalve wijzigingen	pag. 34
4. Vervolgprocedure	pag. 34

Deel B: Beantwoording zienswijzen	pag. 5
--	--------

Deel C: Ambtshalve wijzigingen	pag. 40
---------------------------------------	---------

Deel A: Inleiding

1. Inleiding

In het Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang staan de maatregelen voor natuurherstel en de voorwaarden voor activiteiten in het N2000 gebied. Het doel van het plan is de beschermde natuur te behouden en ontwikkelen om zo te voldoen aan de instandhoudings-doelstellingen voor het gebied. Het beheerplan heeft een maximale geldigheidsduur van zes jaar. Het ontwerp Natura 2000-beheerplan voor het Natura 2000-gebied Polder Zeevang is door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgesteld op 13 juli 2021 . Vervolgens is het ontwerp plan van 2 augustus tot 19 september 2021 ter inzage gelegd. Op 10 augustus 2021 is een informatieavond gehouden. In deze Nota van Antwoord beantwoorden Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland de ingediende zienswijzen (in deel B) en de ambtshalve wijzigingen (in deel C).

2. Ontvangen zienswijzen

Gedeputeerde Staten ontvingen 7 zienswijzen. Alle insprekers krijgen deze Nota van Antwoord toegestuurd, waarbij zij tevens worden geïnformeerd over de vervolgprocedure. In totaal hebben 3 zienswijzen aanleiding gegeven tot wijzigingen in de tekst van het beheerplan.

3. Ambtshalve wijzigingen

Waar mogelijk zijn teksten verduidelijkt en aangescherpt waar in het gebiedsproces is aangegeven dat er onduidelijkheid bestond.

4. Vervolgprocedure

Tegen het besluit tot vaststelling van het beheerplan is beroep mogelijk bij de Rechtbank Noord-Holland. Beroep staat open voor belanghebbenden. Beroep kan alleen worden ingesteld tegen specifieke onderdelen van het beheerplan. Beroep staat volgens artikel 8.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming open tegen de beschrijvingen van activiteiten die het bereiken van instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen en tegen de daarbij aangegeven voorwaarden en beperkingen. Hierbij gaat het om activiteiten die via het beheerplan vrijgesteld zijn van vergunningplicht. Geen beroep is mogelijk tegen de elementen gericht op uitvoering, zoals de maatregelen of de fasering van de uitvoering

Ontvangen zienswijzen.

Indiener 1 t/m 7: namen zijn verwijderd ivm AVG.

Algemeen

Het Natura 2000-beheerplan ziet toe op de bescherming van de instandhoudingdoelstellingen. De begrenzing en de instandhoudingdoelstellingen zijn vastgesteld in het aanwijzingsbesluit dat door de Minister van LNV is genomen. Het is vanuit de Wet natuurbescherming verplicht om een beheerplan op te stellen, dat is in het geval van Polder Zeevang de taak van de provincie. Een beheerplan heeft een looptijd van zes jaar en kan eenmalig verlengd worden. Voor het N2000 gebied Polder Zeevang is een beheerplan opgesteld dat gold van 2012 – 2018, vervolgens is het beheerplan geëvalueerd en is het verlengd tot 2021. Nu ligt een geactualiseerd beheerplan ter vaststelling door GS voor.

Het beheerplan kan, als verplicht wettelijk instrument, niet belast worden met zaken die vanuit ander (provinciaal) beleid van belang zijn. Vragen/keuzes die thuishoren bij andere beleidsoverwegingen zijn geen onderdeel van dit beheerplan. Veel vragen zoomen in op de problematiek in de polder die ander beleid betreffen, daar kan het beheerplan geen oplossing voor bieden. Omdat veel zaken met elkaar samenhangen zullen wij meer dan voorheen het gesprek met de regio blijven voeren en de verbinding zoeken met andere beleidsdoelstellingen. Wij streven naar samenhang in beleid en het versterken van doelen door deze samenhang aan te brengen. Deze verbinding zal de komende tijd aandacht krijgen.

Deel B. Beantwoording Zienswijzen				
Indiener		Zienswijze	Reactie	Wijziging Beheerplan?
1	1a	Instandhoudingsdoelen hebben ook een maximum De in het aanwijzingsbesluit Natura 2000 voor de Zeevangs is een aantal instandhoudingsdoelen	Wij willen niet overgaan tot het instellen van een maximum aantal ganzen. Wij houden ons aan de	Nee

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

		gedefinieerd en zijn aantallen vastgelegd, welke minima aangeven. Echter, de situatie destijds is sterk veranderd, met name inzake de populatie/omvang van de aantallen ganzen. Het adaptief vermogen van polder de Zeevang is niet onbeperkt! Gezien de huidige situatie ben ik dan ook van mening dat de instandhoudingsdoelen bij zowel af- als toename actie behoeven. Ik stel daarom voor de instandhoudingsdoelen aan te vullen met gewenste maximale aantallen van de verschillende benoemde volgelsoorten en actie te nemen zodra een aantal buiten de bepaalde bandbreedte komt. Dit zou ook een concreet doel voor wildbeheer betekenen.	instandhoudingsdoelen zoals vastgesteld door het Ministerie van LNV. In het instandhoudingsdoel is geen maximum populatieomvang gedefinieerd.	
	1b	b. Regie is nodig Gelukkig zijn er vele organisatie/instanties betrokken bij natuurbeheer. Echter, als betrekkelijke leek duizelt het me af en toe wie waar nou voor verantwoordelijk is, en wie de regie voert of het geheel. Advies is om de samenhang zichtbaar te maken door de eindregievoerder. Een term die hiervoor gebruikt wel eens wordt is "setting the scene". Zicht op samenhang voorkomt gaten, overlap en tegenstrijdigheden.	Het Natura 2000-beheerplan is een wettelijk instrument dat zich specifiek richt op het Natura 2000-gebied en de Natura 2000-instandhoudingsdoelen. De provincie herkent de wens vanuit het gebied om meer samenhang in het beleid van de diverse overheden te brengen. De provincie wil zich daar voor gaan inzetten, maar niet binnen de strikte juridische kaders van het beheerplan dat nu voorligt. Een overzicht met bevoegdheden is wel toegevoegd aan het beheerplan.	Overzicht met bevoegdheden wordt opgenomen in het beheerplan.

	1c	Vaarroutes kunnen, mits... De stelling dat een kanoroute niet tot meer vaarbewegingen leidt, bestrijd ik. De intentie van een kanoroute is om recreanten aan te trekken en een stukje natuurbeleving te bieden en dus een toename na te streven. Op zich prima en een zekere meerwaarde voor het toerisme in de regio, maar niet in de broedperiode van weidevogels van 1 april tot medio juni. Naar mijn mening is een kanoroute een uitstekende aanvulling op het toerisme aanbod, maar uitsluitend buiten de broedperiode. NB - gezien het beschouwingsgebied van Natura2000 is dit mogelijk niet relevant. In dat geval zal dit in andere plannen vastgesteld moeten worden.	Een extra kanoroute is opgenomen in het Recreatieplan Laag-Holland en in dat kader op gevolgen voor o.a. natuur getoetst. In het Recreatieplan is aangegeven dat geen sprake is van extra boten en/of kanoverhuurplaatsen. Overigens is de bescherming van broedvogelpopulaties van onder meer weidevogels ook geen onderdeel van het Natura 2000-beheerplan. De instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied hebben geen betrekking op broedvogels. Dat wordt via ander beleid beschermd.	Nee
	1d	d. Monitoring en toetsing wenselijk. Er is overeenstemming over monitoring en reguliere toetsing. Mijn voorstel is dat de Provincie is samenwerking met een belangenvertegenwoordiging jaarlijks een vorm van compliancy verklaring afgeeft, dan wel een erratum of aanvulling op het vigerende beheerplan aan te bieden om zo te allen tijde over een actueel plan te kunnen beschikken. Hiermee kan ieder tijdig en adequaat reageren op ontwikkelingen in en rond de Zeevang. Ik krijg nu de indruk dat besluiten over	Wij zijn niet voornemens jaarlijks een erratum of aanvulling toe te voegen. Wel willen wij jaarlijks het gesprek met de omgeving voeren om ontwikkelingen vroegtijdig te signaleren en daar zo mogelijk op te acteren. Mocht er aanleiding toe zijn om een beheerplan te actualiseren op basis van nieuwe inzichten of omstandigheden dan kan daartoe op dat moment door GS besloten worden.	Nee

		lange tijd gaan en op informatie afgaan die ook niet altijd actueel is.		
2	2a	Het Ontwerp-Beheerplan richt zich puur en alleen op het in stand houden van de 9 doelsoorten en is daarmee per definitie beperkt van opzet. Het is een mooi voorbeeld van verkokerd beleid. U kijkt niet verder dan wat strikt genomen voor het in stand houden van deze soorten buiten het broedseizoen nodig is. Formeel is dat correct, maar gezien alle andere beleidsdoelstellingen t.a.v. deze soorten tijdens het broedseizoen en gezien alle andere beleidsdoelstellingen voor het gebied, die bovendien allemaal tot de ambities van u als Provincie behoren, werkt dit vervreemdend.	Zie antwoord 1b.	Nee
	2b	Het Ontwerp-Beheerplan is positief van toon. Er zijn geen knelpunten gevonden voor wat betreft het leefgebied van vrijwel alle doelsoorten. En daarom zijn er geen aanvullende maatregelen nodig. Wij zien wel knelpunten: de instandhoudingsdoelstellingen voor de Kleine zwaan worden al sinds vele jaren niet gehaald. Ook de weidevogels/steltlopers die buiten het broedseizoen als doelsoort zijn aangemerkt - het gaat om Grutto, Kievit, Wulp en Goudplevier - lopen in aantal achteruit. Daarentegen zien we bij de ganzen seizoenen gemiddelden die de door u geformuleerde draagkracht ver te boven gaan. We vinden daarom dat u onterecht positief bent.	In het beheerplan is toegelicht waarom de dalende aantallen in dit geval geen maatstaf zijn voor een achteruitgang van de draagkracht van het gebied voor deze soorten. Oorzaken van de getalsmatige achteruitgang liggen in factoren buiten het gebied. De instandhoudingsdoelen richten zich specifiek op de draagkracht voor de diverse vogelsoorten in het gebied. Omdat er geen aanwijzingen zijn dat de draagkracht voor de genoemde vogels afneemt, zijn geen nadere maatregelen (of onderzoek) aan de orde.	Nee

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

	2c	Wat de Kleine zwaan betreft schrijft u de daling toe aan externe, niet-beïnvloedbare factoren. In de voorgaande beheerplanperiode zou onderzoek worden gedaan naar de achteruitgang van de Kleine zwaan, in de aanloop naar dit nieuwe beheerplan werd dat opnieuw toegezegd. In het Ontwerp-Beheerplan maakt u niet duidelijk of dit onderzoek gedaan is dan wel nog gedaan wordt. We zien vooralsnog niets van resultaten van onderzoek naar de achteruitgang van de Kleine zwaan in de Polder Zeevang	Mede vanwege de beschikbaarheid van eerder onderzoek is er geen aanvullend onderzoek vanuit het beheerplan verricht. Het eerdere onderzoek kunt u terugvinden op: aantalsontwikkeling-vhrsoorten-polder-zeevang-20150506.pdf (natuurland.nl) Het onderzoek geeft geen aanleiding te veronderstellen dat de draagkracht van Polder Zeevang voor deze soort afneemt. Ook op basis van de huidige inzichten zien wij geen aanleiding om alsnog onderzoek naar de kleine zwaan uit te voeren.	Nee
	2d	Tijdens de online-bijeenkomst op 10 augustus gaf u aan dat onderzoek naar de Kleine zwaan alleen moet worden gedaan als dat zin heeft. Hoe bepaalt u op voorhand of een onderzoek zin heeft? Ons land herbergt in zachte winters 60% van de wereldpopulatie. In Zuid-Holland lijkt de Kleine zwaan het, in eiwitrijke gras zijn aangewezen. Heeft het gebied voldoende draagkracht voor 5 grasetende doelsoorten in de aantallen waar we mee te maken hebben? (zie ook punt 13, 14) Heeft de Kleine zwaan last van de vele voedselconcurrenten? Heeft de Kleine zwaan last van de beperkte beschikbaarheid	We kunnen onderscheid maken in a) toegezegd onderzoek en b) gewenst onderzoek. a) zie antwoord 2c. b) T.a.v. gewenst onderzoek (in brede zin, niet specifiek gericht op het Natura 2000-beheerplan) zullen wij in samenhang met het NNN-beleid bezien welke onderzoeken gewenst zijn en op welke schaal, en nemen de vragen vanuit de	Nee

		van eiwitrijk gras door de verruiging van de vegetatie? (zie ook punt 7, 8) Wat waterplanten betreft zijn de knolletjes van het Fonteinkruid in het nabijgelegen Markermeer ruimschoots voorhanden.	omgeving daarin mee. Het gaat dan bijvoorbeeld om vragen met betrekking tot: - Botanische samenstelling. - Bodemleven. - Samenhang tussen broedpopulaties en niet-broedpopulaties van dezelfde soort in relatie tot de instandhoudingsdoelen vanuit N2000. - Grote populatie ganzen in relatie tot weidevogels.	
	2e	U zegt dat het instandhoudingsdoel voor de Kleine zwaan niet gehaald wordt, maar dat de draagkracht van het gebied op orde is. Wij vragen ons af of er voldoende onderzoek is gedaan om deze conclusie te kunnen trekken. Pas als er goed onderzoek is gedaan, eventueel met een vergelijking met gebieden waar de Kleine zwaan het wel goed doet, kan worden bepaald of eventuele aanvullende maatregelen zinvol kunnen zijn.	Zie antwoord 2c	Nee
	2f	U stelt in het Ontwerp-Beheerplan op p. 8 dat stikstofdepositie 'met zekerheid geen negatieve invloed' heeft 'op de oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende vogelsoorten' en behandelt dit aspect daarom verder niet. Wij vinden het onduidelijk waarop u zich baseert. Gaat	Voor de vogels waarvoor een instandhoudingsdoel geldt zijn voedselbeschikbaarheid, rust en openheid van doorslaggevende betekenis. Stikstof speelt hierbij geen rol van betekenis.	Nee

		het alleen om toepassing van het z.g. AERIUS-model? We krijgen de indruk dat u op afstand een model hebt toegepast. Het 'habitattype' zou niet 'stikstofgevoelig' zijn. Er lijken geen veldmetingen of veldonderzoek te hebben plaatsgevonden. Deze kunnen wel belangrijke informatie geven. Met bodemtesten kan het stikstofgehalte in de bodem bepaald worden. En een vegetatieonderzoek kan informatie leveren over de aanwezigheid van stikstof minnende soorten (stikstofindicatoren).		
	2g	Wij stellen zelf een verruiging vast in het gebied. Met verruiging bedoelen we dat een aantal planten grote oppervlakten in beslag neemt. Dit gaat ten koste van de ruimte voor eiwitrijk gras (belangrijk voor 5 grasetende doelsoorten en voor het vee van de agrariërs in het gebied) en ook ten koste van de ruimte voor kruidenrijk grasland (belangrijk voor weidevogel doelstellingen en biodiversiteitsdoelstellingen). We doelen op ruigtekruiden als Ridderzuring, Grote weegbree, Varkensgras, Jakobskruid, Akkerdistel, Perzikkruid en Zilverchoon. Dit zijn stuk voor stuk soorten die houden van voedselrijkdom en dus mest. Het worden daarom ook wel stikstofindicatoren genoemd. Het is o.i. van groot belang om, naast	Zie antwoord 2f.	Nee

		gebruik van het AERIUS-model (en/of het vaststellen van de kritische depositiewaarden op basis van het habitatype) ook vegetatieonderzoek te doen. Verandering van de samenstelling van de vegetatie is immers van invloed op de draagkracht van het gebied voor grasetende doelsoorten. U zegt dat dit niet nodig is voor de instandhoudingsdoelstellingen. De doelsoorten hebben misschien geen last van stikstof op zich, maar een verruiging van de vegetatie beperkt wel de beschikbaarheid van gras en dus van het voedsel dat de grasetende doelsoorten nodig hebben. De ganzen lijken zich inderdaad meer dan goed te redden, maar voor de Kleine zwaan en misschien ook de Smient is verruiging van de vegetatie mogelijk wel een thema.		
	2h	Vegetatieonderzoek is bovendien belangrijk om de effecten van grasetende doelsoorten op het landschap in beeld te krijgen. Dit is vooral belangrijk omdat de seizoens gemiddelden van een aantal doelsoorten de door u vastgestelde draagkracht van het gebied ver te boven gaan. Er zijn 10 keer zoveel Grauwe ganzen als de draagkracht van het gebied zou toelaten, het seizoens gemiddelde van de Brandgans ligt 44 keer zo hoog als de door u vastgestelde draagkracht. Bekend is dat deze ganzen	Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de verruiging ten koste gaat van de draagkracht voor natuurlijke populaties vogels en dus de instandhoudingsdoelen. Voor zover de verruiging als agrarisch probleem wordt gezien en er een relatie is tussen ganzenvraat en verruiging, constateren wij dat er geen verschil van inzicht is met betrekking tot het knelpunt	Nee

		eiwitrijk gras prefereren boven ruigtekruiden. Sterker nog, ze eten vakkundig om de dominerende planten heen, omdat deze slecht verteerbaar zijn en niet lekker, een aantal planten is zelfs giftig. Ook het vee laat deze staan. Alle graseters (zowel de doelsoorten als het vee) zijn in feite selectieve grazers. De door ons genoemde planten zijn, zoals u bekkunnen de planten nog meer ruimte in beslag gaan nemen. Onderzoek is nodig om het effect te bepalen van het graasgedrag van zowel de grasetende doelsoorten als het vee, in combinatie met het beheer, op de samenstelling van de grasmat. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek kan de draagkracht van het gebied voor grasetende doelsoorten nauwkeuriger worden bepaald en kunnen aanvullende maatregelen worden genomen om verdere verruiging van het gebied tegen te gaan.	van te grote aantallen ganzen. Hiervoor is geen nader onderzoek noodzakelijk. Zie ook antwoord 2f.	
	2i	Pakweg 2/3 van de Polder Zeevang is door de Provincie aangewezen als ganzenfoerageergebied (zie p.14). Gansen mogen hier niet worden verjaagd. Is de Provincie voornemens om specifiek te onderzoeken wat het effect is van ganzen in het ganzenfoerageergebied? Het effect van ganzen op de samenstelling van de vegetatie is daar mogelijk sterker, omdat ganzen elders verjaagd worden en daarom hier in grotere aantallen verblijven en dus	Zie antwoord 2f. Overigens is een vergelijking met een hoogveengebied zoals het Fochteloërveen niet aan de orde. In tegenstelling tot de agrarische Polder Zeevang zijn hoogvenen van nature zeer voedselarm (waaronder stikstofarm). Dit is in Polder Zeevang niet het geval.	Nee

		ook hier relatief veel eten (maar selectief) en veel poepen. Ganzen hebben een ongunstige vertering vanwege hun korte darmstelsel en nemen daarom maar weinig voedingstoffen op. Dat betekent dat zij veel moeten eten (ongeveer 1.000 happen/minuut) en veel moeten poepen (een keutel elke 5-10 minuten). Als zij verjaagd worden verliezen zij energie en zullen zij extra veel moeten eten en dus ook navenant meer poepen. Uit onderzoek blijkt dat ganzen veel meststoffen toevoegen aan de natuur (zie bijvoorbeeld het onderzoek van Bureau Waardenburg in het Fochteloër- en Bargerveen 2021). Ganzen leveren zo niet alleen extra stikstof aan de bodem en aan de planten die daar groeien, maar dragen bij aan de uitstoot van methaan, mede omdat zij tijdens het poepen tegelijkertijd urine afscheiden. In het vegetatieonderzoek (zie punt 6, 7 en 8) is het belangrijk deze 'guanotrofiëring' mee te nemen, met daarbij specifieke aandacht voor de mogelijk sterkere effecten van graasdruk en guanotrofie in het ganzenfoerageergebied.		
	2j	Op pagina 14 zegt u 'Op dit moment vindt een evaluatie plaats van de effectiviteit van dit beheer.' Het gaat hier om het beheertype A01.3 Ganzenfoerageergebied. Kunt u aangeven op welke punten er geëvalueerd wordt en wanneer de evaluatie precies beschikbaar komt? En worden de	Dit is een beschrijving van voormalig beleid, dat intussen is achterhaald. Deze tekst heeft geen meerwaarde voor het nieuwe beheerplan. Op basis van het eerste beheerplan heeft een evaluatie plaatsgevonden.	Tekst wordt verwijderd.

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

		inzichten die uit de evaluatie naar voren komen nog in het beheerplan opgenomen? Stelt de provincie zichzelf daarbij ook op enig moment de vraag of de locatie van het ganzenfoerageergebied gunstig is voor de andere natuurdoelstellingen die zij zelf voor dit gebied heeft vastgesteld?		
	2k	In het Ontwerp-Beheerplan wordt onvoldoende duidelijk hoe u de draagkracht van het gebied heeft bepaald voor grasetende doelsoorten. Het is onduidelijk welke methode u heeft gebruikt en of u daarbij rekening heeft gehouden met de cumulatieve graasdruk van soorten die hetzelfde voedsel benutten.	In het aanwijzingsbesluit zijn de instandhoudingsdoelen geformuleerd als de draagkracht voor een minimale populatiegrootte. Omdat de aanwezige aantallen de minimale populatiegrootte structureel overtreffen is er logischerwijs geen twijfel dat de draagkracht (inclusief het voedselaanbod) op orde is. Om die reden is er (net als in het vorige beheerplan) geen nader onderzoek verricht en zijn geen andere methoden gehanteerd.	Nee
	2l	In paragraaf 3.2.4. zegt u over de Brandgans dat de hoogste aantallen van november tot en met februari worden aangetroffen. Dit is onjuist. Uit tellingen in Polder Zeevang blijkt dat hoge aantallen overwinterende Brandganzen nog tot eind mei aanwezig zijn. Ook onderzoek elders toont aan dat de trekkende Brandganzen langer in hun overwinteringsgebieden in Nederland blijven en in kortere tijd terugvliegen naar hun broedgebieden.	Het klopt dat de brandganzen (in grote aantallen) tot in het voorjaar aanwezig zijn. Dit doet niets af aan de constatering dat de hoogste aantallen al vanaf november worden bereikt. Omdat er ook na februari nog hoge aantallen ganzen aanwezig zijn, kunnen we de tekst nuanceren door de tijdsspanne op te rekken tot maart-april.	Tekstuele nuancering wordt doorgevoerd.

	2M	Waarom bepalen we eigenlijk de draagkracht van een gebied? Wat bedoelen we met de term 'draagkracht'? Wij geven u twee definities. 'Draagkracht wordt beschouwd als de maximale grootte van populaties die een bepaald ecosysteem op duurzame wijze kan dragen. Er bestaat een grens aan het aantal individuen van een bepaalde soort dat een gegeven ruimte kan dragen. Wanneer de draagkracht nog niet is bereikt, kunnen populaties nog groeien.' (ecopedia.be) 'Onder de draagkracht van een gebied verstaan we de maximale populatiegrootte van verschillende populaties die over een langere tijd in een ecosysteem kan worden gehandhaafd. Een populatie in het ecosysteem kan groeien totdat de hulpbronnen van het ecosysteem niet meer toereikend zijn voor de betreffende populatie.' (biologielessen.nl) Welke definitie hanteert de Provincie voor de term draagkracht?	De instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd op basis van de draagkracht voor een populatie van een bepaalde minimum omvang. Dit vormt de juridische basis voor het Natura 2000-beheerplan.	Nee
	2N	De provincie lijkt de draagkracht van het gebied voor grasetende vogels niet als bovengrens te hanteren. Er zijn 2x zoveel Kolganzen in het gebied als de draagkracht zou toelaten, 10x zoveel Grauwe ganzen en 44x zoveel Brandganzen. De provincie stelt evenwel vast dat er 'geen knelpunten zijn voor het in	Zie antwoord 2m.	Nee

		stand houden van deze soorten' en er dus 'geen aanvullende maatregelen nodig zijn', niet in deze beheerplanperiode en waarschijnlijk ook niet in de volgende. Wat heeft het bepalen van de draagkracht voor zin? Als we zoveel meer ganzen opvangen dan we zelf zeggen dat het gebied aankan, wanneer gaat er dan een alarm af? Hoe lang blijven we nog zeggen dat er geen knelpunten zijn voor het in stand houden van deze doelsoorten en blijven we deze soorten beschermen?		
	2N	In het ganzenbeheer, vastgelegd in het ganzenbeheerplan, is de Provincie wel gealarmeerd over de aantallen ganzen en probeert zij al 13 jaar met veel inzet populaties zomerganzen (Grauwe gans, Brandgans en Nijlgans) te reduceren. Wij vinden dat het beleid gericht op het in stand houden van winterganzen en het beleid gericht op het beperken van zomerganzen niet goed op elkaar is afgestemd, zeker gezien het feit dat een steeds groter deel van de winterganzen inmiddels ook tot de populatie broedende zomerganzen kan worden gerekend en dus jaarrond in onze omgeving aanwezig is. U signaleert dit ook en wilt daarom, onder voorwaarden, meer mogelijkheden bieden voor populatiebeheer, o.a. door afschot en ruivangst van standganzen. U kiest dan op p. 47 voor	De weidevogeldoelstelling is belangrijk voor de provincie. De beperkingen die daarvoor gelden worden geregeld via ontheffingverlening in het kader van de Wet natuurbescherming, niet in het beheerplan. Het beheerplan biedt geen mogelijkheden, die vanuit andere wet- en regelgeving verboden zijn. Dit geldt ook voor verstoring van broedende weidevogels. Met andere woorden wet en regelgeving vanuit andere (beleids)doelen blijft altijd van kracht. Wij zullen in de teksten op de website daarin verhelderen.	Nee

		'koppelafschot' in de periode 1 februari t/m 30 april, 'nazomer afschot' in augustus en september en 'ruivangsten' tussen 1 mei en 31 juli. Dit staat wat u betreft niet ter discussie. Deze activiteiten worden immers zorgvuldig uitgevoerd door de FBE na toetsing (passende beoordeling). Ook hier missen wij afstemming van beleid. Polder Zeevang heeft in het broedseizoen een belangrijke weidevogeldoelstelling, een deel van het gebied is zelfs aangemerkt als 'weidevogelkerngebied'. De broedvogeldoelstellingen vallen weliswaar buiten de Natura 2000-doelstellingen, maar u heeft dit populatiebeheer wel opgenomen in het Ontwerp-Beheerplan en dan kan er in een zienswijze ook op gereageerd worden. Het lijkt ons niet wenselijk om in een weidevogelgebied koppelafschot te doen in de periode 1 februari t/m 30 april. De ruivangsten tussen 1 mei en 31 juli zijn voor broedende weidevogels ook niet ideaal. Het 'nazomer afschot' is voor de broedende weidevogels het minst verstorend. Daar zou naar ons idee de nadruk op moeten liggen.		
	20	Voor de weidevogels/steltlopers die buiten het broedseizoen doelsoort zijn stelt u, en velen met u, een dalende trend vast. Desondanks bent u van mening dat er geen knelpunten zijn en de instandhoudingsdoelen geen gevaar lopen. Polder	Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van een (recente) achteruitgang van bijvoorbeeld het bodemleven, door ontwatering of intensief graslandgebruik.	Nee

		Zeevang zou zelfs voor al deze 4 soorten een 'uitstekend leefgebied' zijn. Het gaat hier om Kievit, Grutto, Wulp en Goudplevier. Zij zijn voor hun voedsel afhankelijk van bodemleven. Het bodemleven moet ook voor hen bereikbaar zijn. Wij zien dat er op veel percelen weinig bodemleven aanwezig is en het leefgebied daarom voor deze soorten helemaal niet uitstekend is. De wijze van bemesting (drijfmest vs. ruige mest) en het waterpeilbeheer zijn belangrijke factoren. Als we met elkaar vaststellen dat de vogels die voor hun voedsel afhankelijk zijn van bodemleven achteruit gaan, dan vinden wij een onderzoek naar het bodemleven (en de effecten van bemesting en waterpeilbeheer daarop) op zijn plaats. Dan kun je namelijk vaststellen of er inderdaad te weinig bodemleven is of dat het te diep zit om voor deze 4 soorten bereikbaar te zijn. En dan heb je een sleutel om de draagkracht van het gebied voor deze soorten weer op peil te brengen. Ook in onze publicatie n.a.v. 20 jaar vogelonderzoek, zien wij dat m.n. de Goudplevier sterk afhankelijk is van vochtige weilanden. In droge periodes lopen de aantallen snel terug. Het weer en het waterpeilbeheer zijn hier de sleutelfactoren. Het weer kunnen wij niet echt beïnvloeden, het waterpeil wel.	Om die reden is geconcludeerd dat de draagkracht niet achteruit gaat. Het is wel duidelijk dat de ontwateringssituatie en het intensieve graslandgebruik mogelijk niet optimaal zijn voor bijvoorbeeld het bodemleven. Los van het beheerplan kan daarom worden overwogen om nader onderzoek uit te voeren om toekomstige mogelijkheden voor verbetering in beeld te brengen (ook in relatie tot het NNN). Zie ook antwoord 2d.	
--	--	--	---	--

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

	2P	In bijlage 7 van het concept beheerplan wordt door de commissie van de monitoring aangeraden om een nulmeting 2012? uit te voeren op het leefgebied. Dit is voor zover wij kunnen overzien niet uitgevoerd. Uit onze zienswijze kunt u opmaken dat wij ons zorgen maken over de staat van het leefgebied voor de doelsoorten onder de steltlopers. Optimale bodemleven omstandigheden, voor het opvetten van doortrekkende steltlopers, staan onder grote druk. Dit door de huidige manier van bedrijfsvoering van de landbouw (de huidige waterhuishouding heeft sterke verdroging van het landschap tot gevolg). Aanwending van drijfmest komt steeds vaker negatief naar voren als bron van biodiversiteitverlies. Daarbij komt ook de begrazingsdruk van grasetende vogelsoorten. Op alle hierboven genoemde knelpunten is volgens ons belangrijk om op te nemen in het beheerplan.	De nulmeting is niet uitgevoerd. Voor het huidige beheerplan is de aanbeveling niet meer relevant. Zie verder ook antwoord 2o en 2d.	Aanbeveling voor de nulmeting zal worden verwijderd.
	2Q	Uw gegevens over het peilbeheer (opgenomen in bijlage 6, figuur B 6.6.) zijn incorrect. U gaat uit van het Peilbesluit Zeevang 2014. Daarin staat inderdaad een vigerend peil van -2.35 beneden NAP. U gaat ervan uit dat in ca. 3/4 van het gebied sprake is van dit peil. Op ca. 1/4 zou sprake zijn van onderbemalingen. Wij hebben zelf de meest recente gegevens opgevraagd bij HHNK. Het vigerend peil is bijgesteld naar - 2.39. Dit is slechts van toepassing in	Het waterpeil is voor de instandhoudingsdoelen (voor niet-broedvogels) van veel minder belang dan voor broedvogelpopulaties. Voor de laatste geldt geen Natura 2000-instandhoudingsdoel en deze zijn geen onderwerp voor het beheerplan.	Nee

		ca. 1/4 van het gebied. In 3/4 van het gebied is sprake van uiteenlopende onderbemalingen tot maximaal -3.40 beneden NAP. Voor een beter inzicht in het waterpeilbeheer moet u dus niet puur en alleen afgaan op het Peilbesluit Zeevang, maar ook kijken naar alle door HHNK toegekende onderbemalingen. Dit is van belang om goed te kunnen beoordelen in welke mate Polder Zeevang geschikt is als leefgebied en om vervolgens te kunnen bepalen of maatregelen nodig zijn.	We zullen dit buiten het beheerplantraject nauwkeuriger in beeld brengen, mede in relatie tot het NNN. Ook zullen wij uw punt meenemen in de keuze voor onderzoek. Zie ook antwoord 2d.	
	2R	Op pagina 17 spreekt u over 'elkaar versterkende regimes'. U wilt graag alle relevante natuurdoelen en beschermingsregimes goed op elkaar afstemmen, zodat deze elkaar kunnen versterken. Er zijn veel Provinciale doelstellingen op Polder Zeevang van toepassing, maar hoe alle regimes op elkaar worden afgestemd en elkaar moeten gaan versterken is onvoldoende duidelijk. Dat zien wij nog niet terug in het beheerplan en we begrijpen ook dat dat niet het doel is van het beheerplan, maar er wordt wel een soort belofte gedaan. Tijdens de online-bijeenkomst heeft u ook aangegeven dit als Provincie te willen oppakken o.a. door in gesprek te blijven met alle betrokken partijen. Wanneer zullen deze gesprekken starten? En wat zal het doel zijn van deze gesprekken? Wilt u bijvoorbeeld toewerken naar een	Zoals aangegeven willen wij de verbinding maken met diverse beleidsdoelen en meer dan alleen met het vaststellen van een Beheerplan N2000 het gesprek met u voeren. Wij nodigen de regio ook uit met een voorstel te komen voor samenstelling en vorm van een jaarlijks overleg. We zien dit overleg ook als mogelijkheid om wensen met elkaar te delen met betrekking tot vervolgacties. Op voorhand is er geen sprake van vastomlijnde doelen of acties, zoals het opstellen van een gebiedsvisie.	Nee

		gebiedsvisie, zoals dat ook voor Waterland-Oost is gedaan?		
3.	3a	Ten eerste kunnen wij ons niet vinden in de monitoring en bijbehorende tellingen zoals deze in het ontwerpbeheerplan zijn vermeld. De tellingen, waarop het beheerplan 2021-2027 is gebaseerd, stroken volgens ons niet met de daadwerkelijke aantallen in het gebied. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het totale bedrag aan uitgekeerde faunaschade, gebaseerd op kg's droge stof die (diverse) ganzen in ons gebied opeten en hierdoor niet meer beschikbaar zijn voor onze bedrijfsvoering. Als het bedrag en kilo's droge stof wordt teruggerekend naar aantallen ganzen is dit een onhaalbaar hoog getal droge stof per dier. Volgens ons is het aantal ganzen dat in het gebied schade veroorzaakt vele malen hoger dan de tellingen momenteel illustreren. De tellingen die door Sovon worden uitgevoerd vinden niet jaarrond plaats, waardoor deze tellingen geen representatieve weergave zijn van het aantal ganzen in het gebied. Wij pleiten dan ook voor een aangepaste monitoring, waarbij jaarrond aantallen dieren worden geteld.	Wij baseren ons op de volgende monitoring en tellingen: Om standpopulaties goed te beheren voert de FBE NH monitoring uit ter voorbereiding, uitvoering en evaluatie van een faunabeheerplan. De FBE monitort twee zaken. Ten eerste de ontwikkeling van soorten (aantallen van verspreiding) waardoor zij planmatige duurzaam beheer kan uitvoeren ter voorkoming van schade. Dit doet zij op basis van een veelheid van gegevens (uit meetnetten binnen het Netwerk Ecologische Monitoring, uit het zgn. Atlasproject van SOVON en de jaarlijkse juli standganzen tellingen door de Wildbeheereenheden. Ten tweede monitort de FBE NH het effect van de beheermaatregelen (zowel lethaal als niet lethaal waarvoor toestemming is verleend (vrijstellingen, ontheffingen en opdrachten). Hiervoor raadpleegt de FBE de gegevens van jachtactehouders die bij wet verplicht zijn tot registratie van	Nee

			gebruik van het geweer in een systeem. In de jaarrapportage van de FBE komen beide vormen van monitoring aan bod. De cijfers worden op provinciaal niveau gepresenteerd.	
	3b	in het ontwerp-beheerplan vermeld dat, op basis van de literatuur, ganzen geen significante invloed uitoefenen op de leefomgeving van andere soorten zoals Kieviet, grutto en kleine zwaan. Dit geldt volgens de desbetreffende literatuur voor ganzenpopulaties <10.000 stuks. Gezien de hoge aantallen ganzen die jaarrond aanwezig zijn in Polder Zeevang zien wij noodzaak om aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren omtrent te beïnvloeding van grote aantallen ganzen op het leefgebied van weidevogels. Dit kan bijdragen aan het onderbouwen van een strakker ganzenbeheer ten behoeve van de leefomgeving van andere soorten en daarmee de balans in het gebied te herstellen.	Zie beantwoording 2d. Bovendien wordt er al meer ruimte geboden aan gecoördineerd beheer binnen het Natura 2000-beheerplan om tot reductie van het aantal standganzen te komen. Dit wacht niet op uitkomsten van nieuw onderzoek, dat daarmee op dit moment ook geen meerwaarde heeft. Het beleid t.a.v. ganzenbeheer is vastgelegd in het door de Faunabeheereenheid opgestelde Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024.	Nee
	3c	de bestrijding van de ganzenpopulaties in Polder Zeevang, zoals in het beheerplan genoemd, onvoldoende in lijn met het beheerplan zelf. Voor het beheren van de ganzen wordt verwezen naar een gecontroleerd plan, het faunabeheerplan gans, opgesteld door de FBE en vastgesteld door de provincie, met een evaluatie na drie jaar. Het N2000-beheerplan heeft een looptijd van zes jaar. De wijze	Zie antwoord 3b. Het beleid t.a.v. beheer van ganzen heeft betrekking op het door de Faunabeheereenheid opgestelde Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024. Het Natura 2000-beheerplan geeft aan welke ruimte er is zonder de instandhoudingsdoelen te schaden. De	Nee

		waarop het beheer van het faunabeheerplan gans zich tot het beheerplan Zeevang verhoudt is onduidelijk en niet onderbouwd. Worden de evaluaties opgenomen in het beheerplan? Komt er bijvoorbeeld een jaarlijkse evaluatie met een vaste groep grondeigenaren (agrariërs, Staatsbosbeheer), de FBE, het waterschap en de provincie Noord-Holland? Het beheren en monitoren van het grote aantal ganzen in Polder Zeevang is in het ontwerp-beheerplan onvoldoende geborgd	evaluaties, het beheer en de monitoring vinden plaats in het kader van het Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024. In de beleidsbrief van Gedeputeerde Staten aan de Provinciale Staten van Noord-Holland van 4 juni 2020 is de koers aangegeven die het college wil varen om de problematiek het hoofd te bieden. Dit zijn ook de kaders waarbinnen faunabeheer ten aanzien van ganzen in Noord-Holland mogelijk is. Het opstellen van een “plan van aanpak” ten aanzien van het ganzen is aan de grondeigenaren en grondgebruikers die verenigd zijn in de FBE NH. Het Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024 is vastgesteld door het bestuur van de FBE en goed gekeurd door Gedeputeerde Staten (zie website FBE).	
	3d	In het ontwerp-beheerplan biedt onvoldoende mogelijkheden voor het optimaliseren van grasland ten behoeve van de weidevogels. Grasetende weidevogels hebben behoefte aan voedsaam gras, de insectenetende weidevogels prefereren	Het nieuwe beheerplan biedt meer duidelijkheid dan het vorige beheerplan. Er wordt ruimte geboden voor ondiepe grondbewerking in het kader van blijvend graslandgebruik. Ruimere mogelijkheden,	Nee

		kruidenrijk gras. Voor een rendabele melkveehouderij in Polder Zeevang is ook voedsaam gras nodig en daarnaast stijgt het inzaaien van kruidenrijkgrasland ook in populariteit. Voor zowel beschermde soorten als biodiversiteit in bredere zin is het belangrijk om in de percelen in Polder Zeevang voldoende aanbod aan voedsaam en kruidenrijk grasland aan te bieden. Om dit te bewerkstelligen is de mogelijkheid om graslandverbetering toe te passen noodzakelijk. De mogelijkheden die in het ontwerp-beheerplan zijn omschreven bieden onvoldoende ruimte om dit te doen. Wij stellen voor om hier in het beheerplan meer ruimte voor te geven in de periode waarin grasetende weidevogels niet foerageren (augustus). Dit komt zowel de kwaliteit en diversiteit van het grasland als de soorten en de soorten rijkheid ten goede. Wij verzoeken u, op grond van het bovenstaande, het ontwerp-beheerplan aan te passen, aanvullend ecologisch onderzoek te verrichten en een evaluatie te doen na drie jaar van het beheerplan in lijn met het faunabeheerplan.	zoals het scheuren van grasland en omschakeling van blijvend grasland naar andere teelten zijn niet mogelijk op grond van bestaande wet- en regelgeving. Het beheerplan kan hier niet meer ruimte bieden en moet passen binnen de bestaande wet- en regelgeving. Ondiepe grondbewerking en (her)inzaai van gras zijn dus vergunningvrij mogelijk, binnen de reeds geldende voorwaarden. Dit biedt de mogelijkheid om waar nodig bijvoorbeeld de grasmatten te herstellen na ganzenschade. Voor aanvullend onderzoek en evaluatie verwijzen we naar respectievelijk antwoord 1d en 2d.	
4	4a	Hoofdstuk 2, Fauna, Beheer en Schadebestrijding. Type verstoring: Geluid en Licht Tijdens het weidevogelseizoen moet het niet mogelijk zijn om zonder vergunning van de Wet	Dit is geen thema voor het Natura 2000-beheerplan. Bescherming van broedende vogels is geregeld via de Wet natuurbescherming en het daaraan gekoppelde systeem van	Nee

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

		Natuurbescherming gebruik te maken van Laser en knalapparaten.	verbodsbepalingen en ontheffingsmogelijkheden.	
	4b	Hoofdstuk 2, Toelichting: Punt 3. Hierin staat dat bij schadebestrijding van 1 februari tot 1 mei voldoende afstand tot de plasdras percelen gehouden dient te worden (min. 300 m) In ganzenfoerageergebied is bejaging vanaf 1 april toegestaan. Dit betekent in de praktijk dat dit gevolgen heeft voor schadebestrijding. Er kan dus geen schadebestrijding plaatsvinden bij boeren die percelen beheren die binnen de 300 m liggen van een plas-dras. Zij kunnen dan geen aanspraak maken op vergoeding. Een plasdras is cruciaal bij de uitvoering van goed weidevogelbeheer. Door genoemde zonering is de kans groot dat boeren afzien van het afsluiten van plasdras contracten. Dit zorgt voor onrust en demotivatie in het ANLB en onenigheid onder de boeren. Het moet voor boeren die percelen hebben die binnen de 300 m van een plas-dras gelegen zijn wel mogelijk zijn om ganzenschade uitgekeerd te krijgen als zij in een periode geen schade mogen bestrijden. De zonering kan ook vervallen omdat de Passende Beoordeling heeft geconstateerd dat het schot niet significant verstorend is.	In de Passende Beoordeling voor het gecoördineerd ganzenbeheer door de FBE is geconstateerd dat verstoring van de plasdras gebieden voorkomen dient te worden om ongewenste effecten op de instandhoudingsdoelen te voorkomen. Het punt met betrekking tot draagkracht nemen wij desalniettemin zeer serieus. Wij nemen dit graag mee in de vervolgesprekken vanuit NNN na de vaststelling van het beheerplan.	Nee
	4c	Hoofdstuk 5, Landbouw	De bedoelde voorwaarde is alleen bedoeld voor graslanden met een	Aanpassing. Voorwaarde vervalt voor agrarische gronden.

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

		Bij de bestaande activiteiten onder het kopje Onderhoud en oogstwerkzaamheden van grasland, wordt aangegeven dat dit volgens de gedragscode Natuurbeheer (VBNE, 2016) dient te worden uitgevoerd. De agrarische percelen in Polder Zeevang zijn voor het grootste deel agrarisch en hebben geen bestemming natuur. De gedragscode Natuurbeheer is hierop volgens ons dus niet van toepassing.	natuurbestemming. Voor zover dit (onbedoeld) ook van toepassing is verklaard op reguliere landbouwgronden, zal dit worden aangepast.	
	4d	Bij perceel gerichte maatregelen ten behoeve van blijvend graslandgebruik moet het mogelijk blijven om percelen die door ganzenvraat dusdanig van botanische samenstelling zijn veranderd opnieuw in te zaaien met een grasmengsel. Alleen doorzaaien is dus niet voldoende.	(her)inzaaien na ondiepe grondbewerking is mogelijk zonder vergunning. Dit zal worden verduidelijkt.	Verduidelijking beheerplantekst.
	4e	Wij adviseren u een klankbordgroep op te richten en jaarlijks die jaarlijks het beheerplan evalueert en rapporteert. Daarnaast pleiten wij ervoor om in lijn met het Ganzenbeheerplan, na 3 jaar, in samenspraak met de klankbordgroep te kijken of het beheerplan aangepast moet worden om de faunaparagraaf effectief te laten zijn.	Zoals aangegeven bij de informatieavond, klankbordgroep en projectgroep kan het beheerplan tussentijds aangepast worden als daar aanleiding toe is zal GS daarover op dat moment een besluit nemen. Ganzenbeheer is een onderdeel van het gehele beheerplan. Wij willen het overleg jaarlijks voortzetten met een vertegenwoordiging uit de regio en vragen de regio hier ook voorstellen voor te doen.	Nee
5	5a	Fauna – beheer en schadebestrijding	Zie antwoord 4e	Nee

		Wij zijn content met de wijze waarop beheer en schadebestrijding van ganzen, inclusief het gecoördineerd beheer, in het voorliggende Beheerplan is geborgd. Het voorstel is in lijn met het Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024. De enige kanttekening die wij bij de faunaparagraaf willen maken is dat de looptijd van het Faunabeheerplan Ganzen (3 jaar) en het Beheerplan Natura 2000 Zeevang (6 jaar) niet met elkaar overeenkomen. Om die reden willen wij graag de toezegging ontvangen dat de faunaparagraaf in het Beheerplan Natura 2000 Zeevang wordt aangepast als in een opvolgende Faunabeheerplan Ganzen zo mogelijk andere keuzen voor beheer en schadebestrijding van ganzen worden gemaakt. De koppeling tussen het Faunabeheerplan Ganzen en het Beheerplan Natura 2000 Zeevang moet in stand blijven.		
	5b	Graslandonderhoud In Polder Zeevang is sprake van een bovengemiddelde schade aan (blijvend) grasland door ganzenvraat. Het gevolg daarvan is niet alleen een aanzienlijke financiële schade voor de betrokken agrarische ondernemers maar ook het optreden van zogenaamde 'vervolgschade'. Onder deze vervolgschade kunnen we in ieder geval benoemen	(her)inzaai van grasland om schade te herstellen is vergunningvrij mogelijk gemaakt in het geactualiseerde beheerplan (zie bijlage 2 in het bijlagenrapport).	Nee

		het wijzigen van de vegetatie en het optreden van een vorm van droogteschade. Uit onderzoek in de provincie Utrecht (CLM en K&G Advies 2018) is gebleken dat ganzenvraat leidt tot vervolgschade in de vorm van vegetatiewijzing. Er vindt een significantie verschuiving plaats van goede grassoorten naar minder goede grassoorten. De droogteschade vervolgens treedt vooral op doordat de graslandpercelen door ganzen volledig worden kaalgevreten waardoor deze percelen kwetsbaar worden door directe blootstelling aan weersinvloeden. Vooral door de zon. Als gevolg van deze blootstelling ontstaan onder meer krimpscheuren in de percelen. Dit laatste moet worden opgelost om zowel de bewerkbaarheid van de percelen als de toegankelijkheid van deze percelen voor het vee te borgen. Om bovengenoemde redenen is het van groot belang dat graslandonderhoud als een 'bestaand gebruik' kan worden betiteld als gevolg waarvan deze activiteit vergunningsvrij kan plaatsvinden. Het regulier onderhoud van de graslandpercelen door (her)inzaaien van gras moet derhalve in het beheerplan toegestaan worden. Dit laatste is van groot belang om de continuïteit van de agrarische functie te borgen in relatie tot de grote ganzendruk op het gebied		
--	--	--	--	--

	5c	Teelt andere gewassen Het scheuren van grasland ten behoeve van andere teelten is vooralsnog niet toegestaan. Wij verzoeken u het beheerplan in overeenstemming te brengen met het besluit van de minister LNV (13 mei 2020) tot flexibilisering van het scheurverbod. In aanvulling daarop is het een optie om bij de uitwerking van deze flexibilisering een nadere duiding in het beheerplan op te nemen van 'tijdelijk grasland' en 'blijvend grasland'. Het opheffen van het scheurverbod zal vooral gekoppeld kunnen worden aan de percelen met 'tijdelijk grasland'. Met inachtneming van het voorgaande kunnen diverse ondernemers in Polder Zeevang thans al, op basis van afspraken die in het verleden zijn gemaakt, ruwvoedergewassen telen op daarvoor aangewezen percelen. De voor deze optie aangewezen percelen zijn vooral veldkavels. Als vervolgens sprake is van bedrijfsverplaatsing/herinrichting in het plangebied, waardoor deze veldkavels een huiskavel zijn geworden, dan moet het mogelijk zijn om tot een andere aanwijzing van de voor de teelt van ruwvoedergewassen aangegeven percelen te komen. Uiteraard zal dit hectareneutraal moeten plaatsvinden. Wij verzoeken u deze optie in het beheerplan uit te werken	Zoals toegelicht in het klankbordgroepoverleg d.d. 16-6-2021 heeft een check plaatsgevonden of er ruimere (vergunningvrije) mogelijkheden zijn in het licht van bestaande beleidsregels vanuit Rijk en provincie hieromtrent. Het resultaat hiervan is hierna beschreven. Los van het beheerplan gelden er landelijk al strikte regels ten aanzien van blijvend grasland in (alle) Natura 2000-gebieden. In het kader van de vergroening van het Europese landbouwbeleid (GLB) geldt per 1 januari 2015 een ploeg- en omzetverbod voor blijvend grasland binnen Natura 2000-gebieden. Het doel van deze vergroeningsmaatregel is het beschermen van biodiversiteit binnen Natura 2000-gebieden. Zie ook: https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/vergroeningsbetaling/blijvend-grasland Deze regels verbieden het scheuren of doodspuiten van blijvend grasland, ongeacht of dit voor herinzaai van gras of voor andere teelten plaatsvindt. Bij het	Nee
--	----	--	---	-----

			opstellen van het beheerplan zijn we gehouden aan deze regelgeving. Wel is in het nieuwe ontwerp beheerplan duidelijker beschreven dat lichte grondbewerking in blijvend grasland mogelijk is. Dit geeft, binnen de ruimte die de landelijke regeling hiervoor biedt, enige ruimte voor lichte grondbewerking om bijvoorbeeld vraatschade te herstellen of bestaand grasland in te zaaien of door te zaaien t.b.v. de botanische kwaliteit. Scheuren en/of omzetten van blijvend grasland naar andere teelten is sowieso niet toegestaan (ook niet in het kader van de provinciale omgevingsverordening). Verruiming van het ploegverbod is voor veenweidegronden niet mogelijk.	
	5d	Ecologisch onderzoek De agrarische ondernemers Polder Zeevang hebben in hun zienswijze gepleit voor het uitvoeren van een onderzoek naar het (ecologisch) draagvermogen van het gebied waarbij specifiek wordt gekeken naar de over populatie aan ganzen in relatie tot de instandhoudingsdoelen voor het gebied. Wij onderschrijven dit verzoek van harte	Zie antwoord 2d	Nee

Nota van Antwoord Natura 2000-beheerplan Polder Zeevang 1720923/1720959

6	6a	Voordat concreet wordt ingegaan op het ontwerp Beheerplan, willen wij benadrukken dat wij een gezonde agrarische sector van groot belang achten ook juist voor het natuurbeheer en het behoud van het open karakteristieke veenweidelandschap. Juist in dit gebied is het zeer uniek en bijzonder dat het agrarische gebruik en beheer zo verweven zijn met het behoud van de aanwezige natuurwaarden en Natura 2000 doelsoorten.	Een gezonde agrarische sector met oog voor behoud en herstel aanwezige natuurwaarden achten wij ook voor natuurbehoud van belang.	Nee
	6b	In het voorliggende ontwerp Beheerplan geeft u aan dat in Zeevang geen knelpunten zijn gevonden voor wat betreft het leefgebied en trends van vrijwel alle doelsoorten. In de polder De Zeevang blijken, met uitzondering van een eliminatie van de kleine zwaan en een afname van de Grutto, alle overige doelsoorten het goed te doen. Echter een aantal ganzensoorten zijn zo enorm toegenomen, dat er een grote twijfel bestaat of er nog sprake is van een natuurlijk evenwicht van de soorten in relatie tot een doelmatig - zowel agrarisch als natuurlijk - beheer van het kwetsbare open veenweidegebied en cultuurlandschap in de polder De Zeevang. Door u wordt gesteld dat de kleine zwaan ook landelijk is afgenomen en dat de oorzaak hiervan onduidelijk is. Aangenomen wordt dat dit ook in de broedgebieden in Rusland zal liggen. Op papier stelt u dat er geen aanwijzingen zijn dat de draagkracht van het	Zie antwoord vraag 2d	Nee

		leefgebied in de polder De Zeevang is afgenomen. Concluderend stelt u dat ook in de tweede beheerplanperiode geen maatregelen nodig zijn. Op zichzelf beschouwd doet ons dit deugt. Het is dan ook aan de agrarische beheerders van het veenweidelandschap te danken, dat grotendeels wordt voldaan aan de Natura 2000 doelen. Echter, het is de vraag of de excessieve toename en de overlast van ganzen mogelijk mede de oorzaak zijn van de achteruitgang van de kleine zwaan in de polder De Zeevang en overige veenweidevogels, zoals de Grutto. Dit is helaas niet nader onderzocht		
	6c	Het aantal Grauwe ganzen en Brandganzen blijkt uit de laatste gegevens van de Provincie Noord-Holland enorm te zijn. De doelstelling voor het leefgebied van de Grauwe gans is 190 vogels, terwijl het seizoen gemiddelde uitkomt op 2071 exemplaren. Voor de Brandgans is de doelstelling bepaald op 70 vogels, terwijl het seizoen gemiddelde uitkomt op zelfs 2518 exemplaren. Derhalve respectievelijk ruim 11 en 36 keer zoveel als het gebied behoort aan te kunnen. In dit verband merken wij nog op dat de hoofdschade van dit Natura 2000 gebied, te weten de Smient het zeer goed doet. Als doelstelling geldt het behoud van het leefgebied van 12.400 vogels, terwijl het seizoen gemiddelde op 17.738 exemplaren uitkomt. In algemene zin wordt aangenomen dat de	Het beheerplan N2000 is niet de plaats om de schadevergoeding voor agrariërs op te nemen. De 100% compensatie staat in de Beleidsregel Tegemoetkoming schade Noord-Holland. https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR612013 De tegemoetkoming schade door ganzen is jaarrond 100%. Ten aanzien van schade door ganzen wordt in het nieuwe beheerplan meer ruimte geboden voor gecoördineerd beheer. In het kader van het Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024 zal monitoring plaatsvinden.	Nee

		doelstellingen in ruime zin worden gehaald. Doch voor wat betreft de genoemde ganzensoorten is sprake van een excessieve oncontroleerbare toename. Door het kaalvreten, vernieling en de vele uitwerpselen van de ganzen, moet extern voer worden aangekocht. Aan het einde van het groeiseizoen is sprake van grote schade aan de graslanden, met als gevolg dat door een verschraling en verruiging van de graslanden, deze zich in zeer slechte staat bevinden. Voedzaam grasland is onontbeerlijk voor de koeien en grasetende doelsoorten. Een aanzienlijk deel van de schade die hieruit voortvloeit wordt echter niet vergoed. De landschappelijke en financiële gevolgen van de "over populatie" ganzen is daarom enorm. Op termijn zal dit het bijzondere landschap en de aanwezige doelsoorten zeker niet ten goede komen. Verzocht wordt de regels te versoepelen m.b.t. het terugbrengen van de ganzen en het herstel van het grasland, de inzet van een groter Beheerteam te faciliteren (meer fte's) en de werkelijke schade te vergoeden.	In de beleidsbrief van Gedeputeerde Staten aan de Provinciale Staten van Noord-Holland van 4 juni 2020 is de koers aangegeven die het college wil varen om de problematiek het hoofd te bieden. Dit zijn ook de kaders waarbinnen faunabeheer ten aanzien van ganzen in Noord-Holland mogelijk is. De brief is als bijlage toegevoegd. Het opstellen van een "plan van aanpak" ten aanzien van het ganzen is aan de grondeigenaren en grondgebruikers die verenigd zijn in de FBE NH. Het Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024 is vastgesteld door het bestuur van de FBE en goed gekeurd door Gedeputeerde Staten (zie website FBE).	
	6d	Het Toezichtplan, die de uitvoering van de handhaving beschrijft, ontbreekt. Uiteraard dienen de agrariërs en de Faunabeheereenheid (FBE) betrokken te worden bij de opstelling van dit plan.	Het handhavingsplan is een instrument gebruikt door de bevoegde handhavingsinstellingen om de instandhoudingsdoelstelling (ISHD) van	Nee

			het beheerplan Polder Zeevang te realiseren. Immers, overtredingen van bestaande regels kunnen de realisatie van de ISHD in gevaar brengen. Een gezamenlijke nalevings- / handhavingsstrategie en effectieve samenwerking tussen handhavingsinstanties kunnen de kans op de omvang en de impact van overtredingen op de ISHD aanzienlijk verminderen. Het doel van het handhavingsplan is om het aantal en de ernst van overtredingen die bedreigend zijn voor het halen van de ISHD, gestaag te verminderen door samenwerking, coherent toezicht en handhavingspraktijk in het gebied te bevorderen. Het handhavingsplan is een gezamenlijk uitvoeringskader van de samenwerkende handhavingsinstellingen en maakt geen deel uit van het beheerplan. Het hoeft daarom niet de procedure van de Algemene wet bestuursrecht te doorlopen. Het handhavingsplan is een ambtelijk document te gebruiken door handhavingsinstellingen en wordt niet bestuurlijk vastgesteld. Vanuit het	
--	--	--	---	--

			handhavingsplan wordt een uitvoeringsplan met gerichte activiteiten opgesteld. Het toezichtplan is openbaar het uitvoeringsplan niet.	
		Verder achten wij een nader onderzoek naar de relatie tussen de over populatie ganzen en de afname van bepaalde weidevogels (en de Kleine zwaan) van groot belang. Zoals aangegeven is dat ook door u toegezegd. In het ontwerp beheerplan wordt weliswaar aangegeven, dat het aantal ganzen een knelpunt vormt voor het agrarisch gebruik, maar onderzoek of extra maatregelen worden niet nodig geacht, terwijl dit uitdrukkelijk is toegezegd aan de agrariërs en (natuur)beheerders. De twee jaar verlengingsperiode van de vorige beheerperiode zou namelijk door u daarvoor worden aangewend	Zie antwoord 2d; Ten aanzien van de ganzenreductie zijn er mogelijkheden. Deze ten volle te benutten is aan de uitvoerders. Ten aanzien van de relatie tussen weidevogels en ganzen is veel onderzoek gedaan. Daaruit blijkt de teloorgang van weidevogels meerdere oorzaken kent. Er liggen veel kansen in maatregelen gericht op weidevogelbeheer. Het zal kortom een samenstel aan maatregelen vergen om de teloorgang te stoppen. Wij gaan nog nader bezien of nader onderzoek gewenst is. Belangrijker vinden wij echter dat stappen worden gezet in het oplossen van het probleem, door praktische maatregelen zoveel mogelijk te faciliteren. Bijvoorbeeld door het vergunningvrij mogelijk maken van gecoördineerd beheer door de FBE.	Nee
7	7a	Voor ons is het flexibel omgaan met onze maasteelt binnen Natura 2000 een heel belangrijk punt, omdat	Deze individuele bedrijfssituatie is niet via het beheerplan op te lossen. Wij	Nee

		we ons bedrijf hebben verplaatst uit het dorp naar onze veldkavel waar de mais werd geteeld. Dat is nu onze nieuwe huiskavel voor beweiding van de melkkoeien geworden en de oude huiskavel is nu onze veldkavel geworden waar we nu de maisteelt willen doen. Alleen is dat nu niet mogelijk met de huidige regels. En die willen we graag aangepast zien, zodat we de kringloop kunnen waarborgen en ons bedrijf levensvatbaar houden.	adviseren u hiervoor afstemming te zoeken met uw gemeente (vanwege de mogelijke relevante ruimtelijke ordeningsaspecten) en om de noodzakelijke vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming in te dienen. Desgewenst kunt u hierover meer informatie vinden op de provinciale website.	
--	--	--	---	--

Deel C. Ambtshalve wijzigingen.

Gecoördineerd beheer.

De schade door ganzen in de polder Zeevang is aanleiding om tot beheer van standganzen te intensiveren. Daarom is gecoördineerd ganzenbeheer opgenomen in het N2000 beheerplan. Gecoördineerd ganzenbeheer is ook opgenomen in het door de FBE opgestelde Ganzenbeheerplan 2021-2024. Parallel aan de ter inzage legging is voorzien in een passende beoordeling waarmee het effect van gecoördineerd ganzenbeheer op de instandhoudingsdoelen is getoetst. Uit deze beoordeling blijkt dat het gecoördineerd ganzenbeheer uitgevoerd kan worden zonder gevolgen voor de instandhoudingsdoelen, mits aan enkele voorwaarden wordt voldaan. Op basis van deze uitkomst is de activiteit gecoördineerd ganzenbeheer in het beheerplan opgenomen als vergunningsvrije activiteit. Monitoring van het gecoördineerd ganzenbeheer vindt plaats door de FBE in het kader van haar Ganzenbeheerplan 2021-2024.

Bewerking grasland.

Het nieuwe beheerplan biedt meer duidelijkheid dan het vorige beheerplan. Er wordt ruimte geboden voor ondiepe grondbewerking in het kader van blijvend graslandgebruik. Ruimere mogelijkheden, zoals het scheuren van grasland en omschakeling van blijvend grasland naar andere teelten zijn niet mogelijk op grond van bestaande wet- en regelgeving. Het beheerplan kan hier niet meer ruimte bieden en moet passen binnen de bestaande wet- en regelgeving. Ondiepe grondbewerking en (her)inzaai van gras zijn dus vergunningvrij mogelijk, binnen de reeds geldende voorwaarden. Dit biedt de mogelijkheid om waar nodig bijvoorbeeld de grasmat te herstellen na ganzenschade.